

THIÊN CỔ THÔNG

PHẦN I.- NGUYÊN TÁC

Khối tình yêu thiên cổ dòng kim cương
Ngày thai sinh những chọn chốn quê hương
Hèm núi trắng sông xanh của núi Việt
Cỏ hoa còn gìn giữ mặc tang thương

Mà muôn thuở như mỗi ngày thêm sáng
Được một người đáng kính đáng triu thương
Vết Tiên Rồng ai khắc qua mưa nắng
Để tâm tư lo lắng mỗi cương thường

Hồn lịch sử sống trong giây nguyệt ước
Vấn chu lưu tồn tại sá phong sương
Bừng tỉnh ngộ bằng Đồ Thư đất nước
Kín yên nguyên sâu thẳm đáy cửu trường

Tất cả bởi cháu con bền bỉ mãi
Nền kế khai đạo thống dải Viêm phương
Dấu thiên cổ nhân duyên nhiều cảnh thái
Mỗi tình yêu khôn nói hết tơ vương.

PHẦN II.- CHÚ GIẢI

A.- Giải Nghĩa Những Câu Chữ Khó

Thiên cổ thông: Thông suốt từ ngàn xưa.

Kim cương: Đá quý. Có thể chất cứng rắn, bền chắc không bị hủy hoại; có sắc tướng trong sáng không phai mờ, có tác dụng nhọn sắc phá hủy mọi vật, mà mọi vật không phá hủy được. Ý nói khối tình yêu từ ngàn xưa trong sáng bền chắc như kim cương.

Thai sinh: Loài sinh ra bằng bào thai.

Hèm: Vật lưu truyền để ghi nhận với nhau về lâu về dài.

Núi trắng sông xanh: Đã giải ở bài "Bạch Sơn Hành".

Vết Tiên Rồng: Theo truyền thuyết: Trong một hang núi thuộc miền Thanh Hóa có một vết tích nổi lên như hình biểu tượng Tiên Rồng. Chung quanh vết tích này có một loài cỏ gọi là "thài lài" tía mọc phủ lên trên như giữ kín lấy biểu tượng ấy.

Cương thường: Mỗi tương quan giữa cá thể với tập thể, nói cách khác mỗi tương quan giữa người với người.

Thường: Đạo lý tình cảm, nghĩa vụ con người đối xử với nhau. Ví dụ: Một trai một gái kết hợp với nhau trong gia đình; người trai đứng trong cương vị là chồng, người gái ở cương vị người vợ, đó là ý nghĩa của chữ "cương"; người chồng đối với vợ bằng "đạo trung tín", người vợ đối với chồng bằng đạo "trinh thuận". Đó là ý nghĩa của chữ "thường". Giữ được cái trật tự đạo lý đó là giữ được cái luân lý. Bản vị từ một gia đình nhân rộng ra đến tập thể quốc gia, xã hội loài người gọi là "nhân loại cương thường". Cũng gọi là kỷ cương. Kỷ cương là nền tảng của hòa bình. Có kỷ cương mới có hòa bình. Chưa bao giờ nghe nói hòa bình mà lại không có kỷ cương.

Giây nguyện ước: Lịch sử là chuỗi dài nguyện ước. Muốn độc lập tự do thì phải tranh đấu nối tiếp từ thế hệ này qua thế hệ khác như cụ Phan Sào Nam đã nói: "Ta tranh đấu không thành thì kỳ vọng vào lũ con của chúng ta" (Ngô bất thành, vọng ngô chi tử; Ngô tử bất thành, vọng ngô chi tôn...)

Chu lưu: Khấp cả mọi nơi.

Tồn tại: Hiện hữu, hằng có luôn luôn.

Đồ Thư: Hà Đồ và Lạc Thư (Đã giải thích ở trên).

Uyên nguyên: Sâu thăm đáy nguồn.

Cử trường: lâu dài.

Kế khai: Do câu kệ vãng khai lai: Nối tiếp sự nghiệp tiền nhân, mở mang đường lối cho con cháu.

Đạo thống: Đầu mối nền đạo lý cổ truyền.

Viêm phương: Phương Nam nơi Viêm đế Thần Nông là tổ dân tộc Bách Việt.

Cảnh thái: Hoàn cảnh sinh thái khác nhau.

B.- ĐẠI Ý TỔNG QUÁT

Tác giả thổ lộ tình yêu đất nước giống nòi của mình là khối tình thông suốt từ ngàn xưa; mỗi lần tái thế đều chọn chốn quê hương mà giáng sinh. Vì nơi đó có hèm núi trắng sông xanh, điểm kết tụ tinh anh của gió nước, chung đúc nên con người thiên tài. Để thể hiện tình yêu đất nước giống nòi bằng sự lo lắng ổn định lại mối cương thường muôn thuở. Nối dài mỗi giây nguyện ước của Sử Hồn, bằng trách nhiệm kế vãng khai lai, làm rục rở nền đạo thống trong khắp cõi trời Viêm.

Bất cứ ở vào cảnh thái nào, mỗi tình yêu nước nòi cũng một mình tha thiết, không thể nói hết ra những mối tơ vương.

C.- BÌNH LUÂN

Tình là vật vô hình, không thấy không nghe, không nắm bắt được. Ở con người bình thường, tình có bảy mối. Đối cảnh sinh tình mà phát hiện ra ngoài tùy theo từng lúc từng cảnh ngộ: Khi vui mừng, khi giận hờn, khi buồn rầu, khi sợ hãi, khi yêu đương, khi ghét dơ, khi ham muốn.

Riêng về tác giả, trước khi bắt tay vào việc tìm thơ, chúng tôi đã nghĩ rằng: “Muốn tìm hiểu thơ phải tìm ngay đến cội nguồn cảm hứng của người làm thơ tức là tình cảm của tác giả. Lúc đó chúng tôi đã đưa ra một xác nhận là “Tình yêu của tác giả là tình yêu đất nước và giống nòi. Chứng minh bằng câu thơ của chính tác giả tự thuật: “Tình yêu thương những ngày thiên mệnh sớm – Vì giống nòi trút lại chẳng tơ vương”. Dồn hết tình yêu thương vào cho giống nòi, chẳng còn tơ vương gì đến mối khác hưởng chi là chuyện nhi nữ chỉ là thường tình. Đến đây tác giả lại cho chúng ta biết khối tình yêu ấy như khối kim cương cứng rắn bền bỉ trong sáng và sắc bén, thông suốt từ ngàn xưa, lan tràn khắp nơi và tồn tại mãi mãi. Do đó mà chúng ta ý thức được rằng khối tình yêu kia là tâm hồn của đất nước mà đất nước là hình bóng của khối tình yêu. Con người mang khối tình yêu ấy là con người do tinh hoa sông núi chung đúc nên, để rồi lại từ bàn tay bộ óc của con người ấy điểm tô nên những nét huy hoàng gấm hoa cho bờ cõi, trong đó có đỉnh núi trắng, dòng sông xanh là nơi hiện diễm xứng trẫm. Đó là một con người đáng mến đáng triu thương của đất nước Đồ Thư. Vì thế mà tất cả cháu con nòi giống Tiên Rồng bừng giác ngộ qua ý nghĩa Đồ Thư của đất nước. Tiếp nối nhiệm vụ “kế vãng khai lai” và phát huy nền đạo thống tổ truyền của dân tộc ngày một rạng rỡ khắp cõi trời Viêm./.